1893 80 років 1973 Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 15. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 24-го СІЧНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, JANUARY 24, 1974 No. 15. VOL. LXXXI.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ 22-ГО СІЧНЯ ПОСТУПОВО ПРИЙМАЄТЬСЯ ЯК НАЙБІЛЬШЕ УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ СВЯТО

Минулого року в січні, після того, як роковини проголошення повної державної незалежности і суверенности Української Народної Республіки 22-го січня 1918 та з'єднання всіх українських земель в одній суверенній і ні від кого незалежній Українській Державі 22-го січня 1919 рр. деякі українські парафіяльні школи та деякі установи відзначили як велике національне свято, припинивши в тому дні звичайні зайняття, видвигнено думку, щоб власне так відзначати День Української Незалежности 22-го січня кожного року. Відповідні рішення в цій справі були винесені Світовим Конґресом Вільних Українців та нашими крайовими централями: Українським Конґресовим Комітетом Америки і Комітетом Українців Канади. Деякою спонукою до цього була також непрактикована досі реакція Совєтського Союзу на ці святкування, який — як це свого часу інформувала „Свобода" — через свою аґенцію „Новості" порозсилав через свої амбасади до преси безглузду статтю якогось Рона Симоненка п. з.: „Що вони святкують?", із гострими нападами власне на відзначування роковин 22-го січня.

Мавши це на увазі, канцелярії Українського Конґресового Комітету Америки в Ню Йорку та Українського Народного Союзу і „Свободи" в Джерзі Сиfі у вівторок 22-го січня ц. р. вже були закриті для звичайних зайнять. В УНСоюзі і „Свободі" того дня дижурні на численні телефони коротко інформували, що цей день є українським національним святом, Днем Української Незалежности, подібним до Дня Незалежности ЗСА 4-го липня. Повідомлення про подібне святкування 22-го січня надходять з інших громад. У багатьох наших парафіях православного і католицького віровизнання в тому дні були відправлені Богослуження в намірені українського народу. Частина наших громад відзначила День Української Незалежности відповідними імпрезами минулої неділі, інші заповідають подібні імпрези в найближчому часі. Заплановане на минулу неділю Свято Державности в Ню Йорку треба було відкласти до неділі, 10-го лютого, з уваги на шкільний страйк. Український Конґресовий Комітет — як уже коротко інформовано — з нагоди українського національного Свята Незалежности видав великим тиражем англомовну брошуру з інформаціями та виясненнями відносно цього Свята. До поданих уже раніше інформацій про відзначування Січневих Роковин в наших громадах, канцелярія УККА подає дальший список тих святкувань:

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

Заходом Відділу УККА відзначення 56-их роковин проголошення Української Народної Республіки в дні 22-го січня 1918 року відбудеться в суботу, 26-го січня, в годині 6-ій вечора в авдиторії Кук Джуніор Гай Скул. До святочної програми входить: доповідь проф. К. Савчука, відчитання Проклямації, виступ хору „Прометей", деклямація Зої Граур-Корсун.

В середу 16-го січня ц. р. губернатор стейту Пенсильвенія підписав з цієї нагоди проклямацію Українського Дня в стейті та вручив цю проклямацію представникам Відділу УККА. Таку ж проклямацію підписав посадник міста Філядельфії Франк Л. Різзо.

В неділю 20-го січня ц. р. в українських церквах у Філядельфії відбулися Богослуження в намірені українського народу.

ВАШИНГТОН, ДК.

Урочисте відзначення роковин проголошення Незалежности і Соборности України відбудеться заходом місцевого Відділу УККА у формі святочної академії-концерту в неділю 27-го січня 1974 року, о год. 5-ій по полудні в авдиторії Арчбішоп Керолл Гайскул, біля Української Католицької Семінарії у Вашинґтоні. Святочну промову виголосить ред. В. Біляїв — голова Представництва УНР в ЗСА, а промову англійською мовою виголосить президент УККА проф. Л. Добрянський. У святочному переведенні Академії беруть участь комбатанти — учасники Визвольних Змагань, пластова молодь, а в концертовій частині свята виступлять Л. Дячок, О. Равлюк-Прутиняк — фортепіян та відомий чоловічий хор „Прометей" з Філядельфії під дириґентурою М. Длябоги. Фортепіяновий супровід — Г. Мазурок.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

В дні 9-го січня ц. р. губернатор стейту Коннектікат Томас Дж. Мескіл підписав в капітолі в Гартфорді проклямацію в пошану 56-их роковин проголошення Незалежности України. Таку ж проклямацію підпише посадник міста Ню Гейвену Бартоломю Ф. Гайда.

В суботу 26-го січня ц. р. відбудеться бенкет і баль у великій балевій залі Шератон-Парк Плаза готель в Ню Гейвені. Початок бенкету о год. 6:30 вечора. В бенкеті візьмуть участь визначні діячі українського і американського світу. Бенкет відкриє і святочну промову виголосить голова Українського Конґресового Комітету, Відділ Ню Гейвен, д-р Михайло Снігурович. Головну промову в англійській мові виголосить кол. посадник міста Ню Гейвену Ричард Лі. Товстмастером буде інж. Орест Дубно. По бенкеті відбудеться баль при звуках оркестри „Дніпро".

В неділю 27 січня 1974 р. будуть відправлені торжественні Богослуження в намірені українського народу. В українській православній церкві о год. 10-ій, а в українській католицькій церкві о год. 10:30 перед пол.

Того самого дня о год. 12.30 по пол. буде покладений під „Обеліском Волі" (біля будинку Управи міста) — вінок в пошану героїв-борців за волю Україні. В акті покладення вінка візьмуть участь українські ветерани та відділи Пласту і СУМА. Церемонію фільмуватиме телевізійна станція. В час цієї урочистости та в дні 22 січня повіватиме на міській ратуші український прапор.

АЛЛЕНТАВН, Па.

Заходами місцевого Відділу УККА Округи Лігай Веллі відбудуться урочистості святкування роковин проголошення Самостійности України 22-го січня 1918 р. та соборности України — 1919 року. Святочна Академія відбудеться в неділю 27 січня ц. р. в годині 4-ій по полудні в залі української православної парафії Пречистої Діви Марії, при 803 Н. Фронт вулиці в Аллентавні. Святочні промови виголосять: д-р Альберт Кіпа в українській мові та адв. Русел Ковалишин в англійській мові. Мистецьку частину Академії виповнять: вокально-музичний гурток мандолиністів та жіночий квінтет при акомпаніяменті Анни Мельник з Фініксвіл.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Святочна Академія відбудеться о год. 3:30 в неділю 27 січня в Укр. Народному Домі. Академію відкриє голова Відділу УККА д-р Є. Котик. В програмі Академії: реферат — проф. Є. Федоренко. В мистецькій частині виступлять: О. Замята — сопрано, Ст. Шкафаровський — бас, акомпаніямент проф. Є. Крахно, Ст. Палка — гра на бандурі. З деклямаціями виступлять Юрко Сохан і Соня Микитюк.

ГЕМПСТЕД, Лонґ Айленд, Н. Й.

Святочна Академія відбудеться заходом місцевого Відділу УККА в неділю 27-го січня ц. р., о год. 4-ій по полудні. Святочну доповідь виголосить пані Марія Душник — член Політичної Ради УККА. В дальшому відбудеться мистецька частина.

БАЙОН, Н. Дж.

Січнева Академія відбудеться 3-го лютого ц. р. о год. 3-ій по полудні в залі Українського Народного Дому. Святочну промову виголосить д-р М. Снігурович.

ПАССЕЙК, Н. Дж.

Святочна Академія Української Державности та Соборности відбудеться заходом Відділу УККА в Пассейку, — в неділю 27-го січня 1974 року о год. 6-ій вечора в Українській Централі при Говп евеню. В програмі: доповідь мгр. Уляни Дячук, читання урочистих документів — В. Мочула, деклямація — Ірина Халупа, фортепіян — Марта Шраменко. Виступ мистецьких ансамблів СУМА і ПЛАСТ-у з Пассейку. Академією провадитиме Юрій Яцикевич.

НЮАРК - ІРВІНҐТОН, Н. Дж.

Урочисте відзначення Річниць 22-го Січня відбудеться заходом місцевого Відділу УККА в неділю 17-го лютого 1974 р. в залі Арчбішоп Волш Авдиторіум в Сетон Голл Університеті при вул. Савт Орандж, Н. Дж. о год. 4-ій по полудні.

Як було подано в попередньому списку, в неділю 27-го січня 1974 року відбудуться академії заходами Відділів УККА в таких місцевостях: БОСТОН, Масс.; ЧИКАГО, Ілл.; ПІТТСБУРҐ, Па.; БІНҐГЕМТОН, Н. Й.; ЙОНКЕРС, Н. Й.



День Української Незалежности в Джерзі Ситі. В понеділок, 21-го січня, посадник Джерзі Ситі д-р Пол Джордан підписав, у присутності української делеґації в міському ратуші, проклямацію Дня Української Незалежности 22-го січня в цьому надгудсонському місті, закликаючи всіх громадян міста долучитися до своїх співгромадян українського роду та відзначити цей День відповідними церемоніями. Посадник Джордан рівночасно доручив, щоб в тому дні на ратуші міста український національний прапор був виставлений поруч американського, що і сталося. Американський і український прапори повівали в тому дні і на приміщеннях „Свободи".

Мирон Мицьо кол. командир УПА, виступить в телевізійній програмі НБС

Ню Йорк, Н. Й. (УККА). Загально відома „Нейшенел Бродкестінґ Компані" (НБС) висвітлюватиме „Спеціяльний Рапорт" на красвій телевізійній програмі, присвяченій масовим совєтським арештуванням та депортаціям. Програма буде показана в неділю, 27-го січня 1974 р. в год. 10-ій вечора на 4-му каналі в Нюйоркській окрузі, в якій виступить шість або сім осіб, між ними один українець, які розкажуть свої власні переживання під час їх арештування та депортації тайною совєтською поліцією. Програма НБС була зорганізована для піддержки твердження Александра Солженіцина, який у своїй книжці, „Архипелаґ ГУЛаґ, 1918-1956", твердить, що совєтський уряд депортував в минулому та далі депортує сотки тисяч своїх громадян, яких він уважає небезпечними для режиму. Українським учасником програми буде Мирон Мицьо, б. командир УПА і тепер член Політичної Ради УККА. М. Мицьо арештувала совєтська контр-розвідка „Смерш" у 1947 р. та разом з іншими упівцями засудила на розстріл. Одначе кару смерти замінено на 15 літ каторги. Він провів 10 років у Воркуті, Колимі й Тайшеті. Тому, що М. Мицьо був б. польським громадянином, йому дали дозвіл, по 10 роках каторги на поворот до Польщі, звідкіля він внемігрував до Америки в 1961 р.

Участь М. Мицьо в програмі НБС запропонувала канцелярія УККА. Його вибрано з чотирьох інших кандидатів.

Ізраїльський парлямент ратифікував договір з Єгиптом

Єрусалим. — Не зважаючи на незвичайно гостру опозицію з боку партійного правого бльоку Лікуд під проводом Менагема Беґіна, який знайшов повну підтримку з боку генерала Арієля Шарона, ізраїльський парлямент ратифікував 76 голосами проти 35 договір Ізраїля з Єгиптом про відтягнення військ та про створення буфорної зони на схід від Суезького каналу. Опозиційні партії закидали урядові нехтування безпекою Ізраїля і на погодження з Єгиптом без належних ґарантій. Особливо гострим критиком заключеного договору виявився ген. А. Шарон, під командуванням якого ізраїльські війська прорвалися на захід від Суезу і окружили місто Суез та Третю єгипетську армію. На знак протесту проти підписаного договору ген. Шарон зрезиґнував з активної військової служби. Обороняючи договір, прем'єр-міністер Голда Меїр поінформувала про погодження Єгипту на право вільно користуватися Суезьким каналом, як тільки він буде поновно відкритий, а також про зобов'язання Єгипту зупинити бльокаду протоку Баб ель Мандеб, яким користується Ізраїль.

Генрі Кіссінджер заповідає кінець нафтового ембарґо

Вашинґтон. — Інформуючи представників преси про ситуацію на Близькому Сході, Генрі Кіссінджер висловив надію на те, що ще до кінця закінчення відтягання військ Ізраїля та Єгипту на нові позиції, арабські держави знесуть нафтове ембарґо проти ЗСА. На цій же самій пресовій конференції Г. Кіссінджер підтвердив готовість уряду ЗСА допомогти активно у заключенні договору між Ізраїлем та Сирією, а також поінформував про рішення Єгипту якнайскоріше урухомити Суезький канал. Г. Кіссінджер підтвердив, що для уряду ЗСА ясно, яку матиме з цього СССР, діставши полегшений доступ до Індійського океану, але, як заявив він, у такій же мірі каналом буде могти користуватися також американська фльота, стаціонована на Середземному морі і на Індійському океані. Г. Кіссінджер поінформував також про підготовку до конференції в справі енерґетичної кризи у Вашинґтоні 11 лютого, відзначивши, що тільки з боку Франції підхід до цієї конференції не є „конструктивний". Конференція відбудеться без уваги на таке, чи інше ставлення французького уряду.

Сенатська підкомісія продовжує переслухування в справі енерґетичної кризи

Вашинґтон. — Сенатська постійна слідча підкомісія, яка в понеділок, 21-го січня, розпочала переслухання в справі енерґетичної кризи, у вівторок, 22-го січня, запитувала представників 7-ох найбільших нафтових компаній чому їхні прибутки в 1973-му році зросли на близько 50 відсотків, хоч в тому році вони продали тільки 6 відсотків нафтових продуктів більше, ніж у 1972-му році. Представники нафтових компаній подали різні причини, але всі погодилися з твердженням Геррі Бріджеса, президента Шелл Ойл що Сенатська підкомісія несправедливо порівнює прибутки з 1972-им роком, який за словами Бріджеса, „був дуже невдалим" для нафтової індустрії. Протягом останніх 5-ох років чисті заробітки Шелл Ойл збільшувалися тільки по 7 відсотків річно, що представляє собою нормальне збільшення в заробітках будь - якої великої корпорації, сказав Геррі Бріджес. Рой Бейз, віцепрезидент нафтової компанії Ексан, заявив, що деякі роки приносять більші заробітки, а деякі менші. Він сказав, що 1973-ій рік був „продуктивним" для нафтової індустрії, а 1972-ий ні.

День раніше, тобто в понеділок 21-го січня, члени Сенатської підкомісії закидали представникам нафтових корпорацій, що їхні фірми використовують енерґетичну кризу, щоб підвищити ціни на нафтові продукти, а деякі із сенаторів навіть квестіювали твердження нафтової індустрії, що енерґетична криза справді існує. „Нам кажуть, що бензини нема, а бензина є; що нема оливи для огрівання, а олива є" — сказав в понеділок сенатор Чарлз Персі з Іллиноїй. Сенатор Абрагам Рібікоф із Коннектікат закинут нафтовій індустрії, що вона обдурює американську публіку, а також американський уряд щодо енерґетичної кризи. Натомість представники нафтових корпорацій твердили, що енерґетична криза таки існує та що це не видумка великих фірм З. Д. Боннер, президент фірми Ґолф Ойл, заявив, що брак нафтових продуктів існуватиме навіть після того, як арабські країни знесуть своє ембарґо.

Японські політики плянують зміни у зовнішній політиці

Токіо. — Відкриття черговоі сесії японського парляменту 21 січня дало нагоду японському прем'єр - міністрові Какуей Танаці виступити з промовою, в якій він звернув увагу на конечність змін у японській зовнішній політиці, в першій мірі щодо країн Південно - східньої Азії. Як відомо, К. Танака щойно повернувся з відвідин Філіппін, Тайлянду, Сінгапуру, Маляйзії та Індонезії і досвід з цих відвідин послужив йому матеріялом для обґрунтування потреби ввести зміну в японську зовнішню політику. Справа в тому, що населення країн Південно-східньої Азії, зокрема Тайлянду та Індонезії, незвичайно ворожо поставилося до японських гостей, вважаючи їх за речників „японського економічного імперіялізму". К. Танака у своєму виступі в парляменті заявив, що японцям треба докладно познайомитися з критикою населення інших країн і цю критику врахувати у своїй політиці, якщо Японія хоче відіграти належну їй ролю у цій частині земного ґльобу. Загальні ствердження прем'є - міністра доповнив міністер закордонних справ Японії Манайоші Оґіра, який звернув увагу на конечність збільшення культурного обміну між Японією і країнами Південно - східньої Азії, а в першій мірі усунути з японської ментальности комплекс „вищости" і „виключности" у зв'язку з географічним положенням Японії.

ВАСИЛЬ ЛІСОВИЙ ЗАСУДЖЕНИЙ НА 5 РОКІВ ТАБОРІВ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — З України наспіла вістка, що на початку грудня 1973 р. відбувся у Києві суд над Василем Лісовим, науковим співробітником Інституту Філософії АН УССР і співробітником журналу „Філософська Думка". Його обвинувачено в антисовєтській діяльності, поширюванні самвидавних матеріялів і т. п. Обласний суд засудив Лісового на 5 років таборів. Його заарештували ще в липні 1972 р. в Києві. Лісовий відомий з того, що після арештів в січні 1972 р. він звернувся окремим письмом до ЦК КПУ і КҐБ з протестом проти зростаючих переслідувань українських культурних діячів і зокрема проти останніх арештів. В цьому письмі Лісовий також з'ясував жахливі картини наслідків сучасної культурної і економічної політики в Україні, ілюструючи їх численними статистичними даними. Він плянував розіслати згадане письмо також до інших партійних, урядових і громадських організацій. Біля 70 примірників того письма органи КҐБ знайшли в хаті Євгена Пронюка, приятеля Лісового, і його також заарештували в липні 1972 року.

У В. Мороза домагаються покаянної заяви

Гельсінкі (УІС „Смолоскип") — Сюди дісталася з України вістка, що Валентин Мороз перебуває під великим тиском з боку КҐБ, яке домагається, щоби він відкликав свої писання, засудив свою минулу діяльність і написав покаяну заяву. Згідно з цією вісткою, ще в грудні 1973 року Валентин Мороз перебував дальше у Володимирській тюрмі (адреса: 6000200 г. Владимир, учр. ОД-1/СТ-2, ССCP). Фізично він виснажений і переходить безперервні тортури зі сторони кримінальних злочинів, яких кидають в його камеру, або його переносять до їхніх. Постійно хворіючи, Валентин Мороз не одержує майже жадної медичної допомоги і згідно з цією вісткою, він дуже часто перебуває цілими годинами непритомний В останніх місяцях минулого 1973-го року до нього мали приїздити КҐБ-исти, які вели його справу (капітан Пригорницький, полковник Голда і Голодько, або Городько) і які довгими днями мали домагатися у свого зложення покаяння заяви. Не зважаючи на цей тиск, В. Мороз веде себе гідно, мужньо обстоюючи правоту своїх переконань, настоюючи, що суд над ним був грубим порушенням совєтського правосуддя. У дисидентських кругах в Москві говорять, що жоден політичний в'язень в СССР не переходив стільки знущань, поневірянь і пониження, як це вже від довгого часу переходить Валентин Мороз.

СОЛЖЕНІЦИН ЗАКЛИКАЄ РОЗКРИТИ ЗЛОВЖИВАННЯ СОВЄТСЬКОЇ ПОЛІЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

Москва. — У додатку до прямої відповіді на закиди совєтських газет у зв'язку з публікацією твору „Архіпелаґ ГУЛаґ", А. Солженіцин опублікував у письмовій формі свою відповідь на запити закордонних кореспондентів, у якій понощо відкидає офіційну совєтську версію щодо його найновішої книжки, вимагаючи водночас, щоб у вільній дискусії в СССР до кінця розкрити надужиття совєтської поліційної і карної системи. За словами Солженіцина, така дискусія і відверте визнання важких помилок у минулому тільки уможливить очистити авмосферу і „скріпить довір'я до нашої країни в цілому світі". А. Солженіцин відмовився від будь-яких передсказувань на тему, що з ним особисто може статися, мовляв, він і його родина на все є приготовані. Він звернувся з апелем до молоді в СССР „зірвати з брехнею". Молодь повинна про все дізнатися і повинна дати підтримку всім тим, які ведуть змагання за оздоровлення відносин в СССР. Проблема СССР в тому, що „брехня стала тут не тільки моральною категорією, але основою держави". Публікуючи свою книжку про совєтські концтабори, А. Солженіцин, згідно з його власною заявою, зробив спробу „розкрити таємниці сталінських переслідувань". Могло здаватися, що правда про сталінський терор загубиться, що її офіційна пропаґанда заглушить. Цього вже не станеться і її ніхто вже не закриє. Вона показана без ніякого прикриття у творі „Архіпелаґ ГУЛаґ 1918-1956".

Москва твердить, що Китай і Захід „об'єдналися" для використання А. Солженіцина

Москва. — На сторінках „Літературной Ґазети" з 23 січня появилася заява Спілки письменників СССР, в якій управління Спілки обвинувачує комуністичний Китай і „неофашистські центри" на Заході в намаганні пропаґандивно використати проти СССР найновіший твір А. Солженіцина „Архіпелаґ ГУЛаґ". Ця заява появилася безпосередньо після гострого нападу ТАСС на А. Солженіцина у відповідь на його опублікувану на Заході оборону своєї книжки. За ствердженням ТАСС, заява Солженіцина і його інформації, передані закордонним журналістам виявляють „як глибоко морально скотився цей антисовєтчик". ТАСС обвинуватив західню пресу і західні пресові аґенства у „підривній ідеологічній діяльності, у зв'язку з опублікуванням двох заяв Солженіцина. Становище Спілки письменників СССР було, як здогадуються, подиктоване позитивним ставленням до Солженіцина на сторінках китайської офіційної газети „Женмін Жіг Пао". У цій газеті китайці обвинуватили СССР у „брутальному переслідуванні" інтелектуалістів та національних меншостей. Китайці, одначе, не назвали по імені Солженіцина.

За новими повідомленнями з Москви, там серед інтелігентських кіл вже є поширені примірники нового твору А. Солженіцина. Книгу передають з рук до рук і одному читачеві дозволяється мати її тільки 24 години.

МОСКВА УСУНУЛА КИТАЙСЬКОГО ДИПЛОМАТА

Москва. — У відплату за усунення трьох совєтських дипломатів з Пекіну совєтський уряд визнав китайського дипломата Куана Генґкуанґа за „небажану особу", обвинивши його у шпигунстві і доручивши йому негайно покинути СССР.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Безсоромні брехуни

Передана закордонним кореспондентам у відповідь на режимну наклепницьку кампанію проти нього з приводу книжки „Архіпелаґ ҐУЛаґ" заява О. Солженіцина залишається в історії, як один з найправдивіших і найсправедливіших документів про злочинність тієї системи, що її встановив Ленін разом із Сталіним і що її продовжує утверджувати сьогоднішній Брежнєв із своїм КҐБ. Відкрито і безстрашно, цитуючи ті чи інші напади і наклепи режимної пропаганди, О. Солженіцин виявив суцільну забріханість усього сьогоднішнього комуністичного режиму і встановлюваної ним системи, ствердив, що брешуть безсоромно усі совєтські режимні пресові й інформаційні органи — такі, як офіційний орган Центрального Комітету КПСС — започаткована ще Леніним під перфідною назвою — московська „Правда", чи головна офіційна інформаційна установа — Телеграфічна Агенція Совєтського Союзу (ТАСС), чи вкінці й навіть офіційний орган провідної і єдиної літературної організації в Совєтському Союзі — Спілки Письменників СССР „Литературная Газета". Забріханою і злочинною назвав Солженіцин й сучасну „найбільш реакційну у світі" совєтську поліційну „службу безпеки", що нею є КҐБ.

Брехнею визначив Солженіцин твердження московської „Правди", що у своїй книжці він дивиться очима тих хто вішав революційних робітників і селян, стверджуючи що в книжці „Архіпелаґ ҐУЛаґ" йде мова про муки і страждання тих, що їх розстрілювали і тортурували органи НКВД, попередника сьогоднішнього КҐБ. Брехнею назвав він режимні твердження, що злочини й народовбивство п'ятьох-десятиріч совєтської влади уже засуджені режимом, заявляючи, що режим і його пропаґандивні органи пройняті звірячим просто страхом перед розкриттям хоч би маленької частини правди про ці злочини і що режим навіть не спробував судити спричинників цих злочинів — катів, інквізиторів та донощиків. Безсоромною брехнею назвав Солженіцин також і наклепи „Правди", що він нібито прирівнює совєтський народ до гітлерівських загарбників, стверджуючи виразно й відкрито, що ставив він знак рівняння між вбивниками з Чека-ҐПУ-НКВД і фашистськими вбивниками, не забувши при цьому й засудити жорстокі методи сьогоднішнього КҐБ.

Труднощі Західньої Европи

Рішення французького уряду зірвати монетарний договір держав Спільного Европейського Ринку і відмовитися від підтримки франка на міжнародній монетарній біржі є одним з чергових виявів глибокої кризи, в якій знайшлися західні европейські країни, намагаючися зберегти незалежність Західньої Европи в обличчі двох надпотуг — СССР та ЗСА з одного боку, а з другого — бажаючи врятувати свою економіку в обличчі енерґетичної кризи і нафтового шантажу, застосованого арабськими державами. Історик Волтер Лакер, директор лондонського Інституту Сучасної Історії, у статті в „Ню Йорк Таймс Маґазині" з 20 січня, аналізуючи ситуацію в Західній Европі, доходить до дуже песимістичних висновків. На його думку, хоч економічні наслідки нафтової кризи мали відносно обмежений вплив, то „політичний вплив виявився потрясаючий і стався зворотним пунктом в історії сучасної Европи". Все це сталося в час, коли загально переважало переконання, що, мовляв, Західня Европа консолідується, її економічний і військовий потенціял зростає і що вона перетворюється у вирішальний силовий чинник між СССР і ЗСА.

Розвиток подій показав, що все це була, як пише Волтер Лакер, „фасада" і „треба було тільки невеликого натиску, щоб розвалити фасаду та розкрити фактичний стан Европи, понижуюче безладдя і безусилля. Наслідки перейшли найгірші побоювання переконаних песимістів". Справа в цьому, що лідери окремих західніх европейських держав, замість серйозно розглядати питання европейської єдности, продовжували вести політику по лінії вузьких національних інтересів за стилем з-перед Другої світової війни.

В. Лакер пише, що „прикрим є спостерігати занепад і пониження континенту, який ще так недавно вважався політичним, культурним і економічним центром людства. Немає ніякої неминучости у цьому процесі, трагічним, однак, є тільки це, що Европі прийшлося зустрічати виклик, подібний до виклику з 1939-1940 років, не маючи відповідного проводу".

Sacerdos

МОСКОВСЬКА ПАТРІЯРХІЯ І ЇЇ ЖУРНАЛ

(1)

„Журнал Московської Патріярхії", офіційний орган Російської Православної Церкви почав своє існування щойно після Другої світової війни, після того, як комуністична влада впевнилася, що невелике число стероризованих єпископів і священиків, залишених при житті в цілях пропаґандивних, саме під час цієї війни добре прислужилися в поширенні большевицької пропаґанди, як назовні, так і внутрі СССР. Таким цілям він служить досі.

Перші числа цього журналу були заповнені статтями і звідомленнями про всім відому насильну ліквідацію в Галичині Української Греко - Католицької Церкви, про висвяту нових православних єпископів з „новонавернених" греко-католицьких священиків, про великі перемоги комуністів тощо.

Значно менше в цьому журналі згадувалося про ліквідацію Української Автокефальної Православної Церкви, що, не зважаючи на вийнятково несприятливі умови жахливої війни, все ж удруге відродилася і своїми парафіями вкрила майже всю Україну. І коли, при ліквідації Української Греко-Католицької Церкви через скликання псевдособору з огляду на західній світ було застосовано бодай споридну „леґальність", то для ліквідації Української Автокефальної Православної Церкви не потрібно було навіть такого псевдособору; її зліквідовано вже давно випробуваними засобами жахливого терору.

Як відомо з большевицьких публікацій, митрополит Сергій добре прислужився комуністам в часі Другої світової війни, і за це, з дозволу Сталіна, став „Патріярхом Московським і всея Руси". Після його смерти, уже без особливих перепон з боку большевицької влади, став патріярхом Олексій, а оце пару років тому, після смерти Олексія, став патріярхом Пімен, інтронізація якого відбулася, з огляду на численних заграничних представників і гостей, з великою помпою.

Ще першим двом патріярхам, Сергієві і Олексієві, большевицька влада наказала в ударному порядку „підготовити" нові кадри духовників, вихованих вже в Комсомолі і в большевицькій атеїстичній школі. І в той час, коли на безмежних просторах СССР кожного року тисячами закривались, або й руйнувались храми Божі з наказу комуністичних органів, з наказу цих же органів були урухомлені духовні семінарії духовні академії в Ленінґраді і Москві, та ще одна духовна семінарія, нібито для України, в Одесі.

А одночасно, відразу після закінчення війни, з тактичних міркувань, запляннованих на ширшу скалю, почалася своєрідна кампанія за розшуком бувших „служителів культу". До вже існуючої групи нечисленного духовенства, що до цього зворотного моменту виконувало більш декоративні функції, в ударному порядку почали додавати віднайдених по колгоспах вцілілих б. духовників, які вже роками виконували функції сторожів, огородників, пасічників, чабанів і, в кращому випадку, колгоспних книговодів або закутніх вчителів.

Окрім того, з безчисленних в'язниць і концентраційних таборів випущено тих духовників, яким пощастило знести всі тортури, знущання і каторжну працю. Таких вцілілих, в порівнянні з тими, що загинули, було небагато. Але всіх отих вцілілих дещо підлікували, підгодували і скерували на релігійний фронт. Звичайно, що для нормально думаючої людини таке поступовання большевицької влади виглядає надто парадоксальним, зовсім не співзвучним з її атеїстичною теорією і практикою. Та одна річ парадокс а зовсім друга річ цілеспрямованість большевицької атеїстичної політики, для здійснення якої, згідно із своїми задумами, большевики не гребують обманом, прикриваючи його постулятами діялектичного матеріялізму. Зрештою, згідно з девізою Леніна: „коли треба — можна поступитися сьогодні на крок, щоб вже завтра зробити два кроки вперед".

Ця своєрідна „мобілізація" совєтських духовників поповнилася ще випускниками високих інститутів, в яких вони вивчали матеріялістичну філософію, історію окремих країн, економію, а особливо чужоземні мови, щоб в майбутньому працювати на „дипломатичній", а в істоті речі на шпигунській і диверсійній роботі в країнах вільного світу. Врешті, дістатися у вільний світ з грамотами Церкви ще значно легше ніж з акредитаційними грамотами міністерства закордонних справ. І тому в оточенні Московського патріярха скоро з'явилося багато молодих, добре висспортованих людей з манерами не смиренних Божих іноків, а скоріше дбайливо кваліфікованих військовиків, які вийнятково, всупереч церковним канонам, звичаям і традиції, без зайвого зволікання були поставлені в архимандрити, єпископи і навіть в митрополити.

Ці повні енерґії люди, немов молоді „онагри", цілими табунами почали носитися з країни в країну, від материка до материка, від одного предстоятеля Церкви до другого, від всіляких протестантських Суперінтендентів до православних Патріярхів і навіть до Папи Римського з одним лише магічним словом на устах: „МИР!". І цим чарівним словом вони морально розброюють Захід, безконтрольно розбудовують свої всякого роду церковні, торговельні і культурні представництва, здобуваючи на Заході всілякі матеріяльні користі, а взаміну даючи лише отруйну пропаґанду.

Цим самим цілям служить і „Журнал Московської Патріярхії", який від часу Другої світової війни значно покращав щодо зовнішньої форми, паперу, світлин, але щодо ідейного змісту залишився зовсім незмінним. Мир, мир, а СССР — єдина на світі найбільш миролюбна країна — це лейт - мотив всієї продукції цього журналу, що з маніякальною наполегливістю повторюється з року в рік, в кожному числі, в кожному святочному посланні і майже в кожній статті.

Звернім увагу на тематичний поділ цього журналу. На першій або на останній сторінці подається зміст. В першому розділі, як правило, подається офіційна частина, тобто патріярші святкові привітання з нагоди Різдва Христового, Великодня та інших видатніших подій не тільки з життя Церкви, як, наприклад, всілякі синодальні рішення, але й з життя СССР — всілякі державні святкування, ювілеї тощо. В цьому саме розділі подаються привітання та відповіді патріярхові Московському від всіх предстоятелів Церков у вільному світі.

(Закінчення буде)

Любов Коленська

НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ЖІНОК

Хоча як в Америці спопуляризовано боротьбу на фронті за визволення жінок, хоча як поширився горизонт професійних їхніх можливостей і вони добилися прав і свободи, але як не дивно — результати не надзвичайні. Кращі пости, кращі платні надалі в чоловічих руках, без уваги на те, чи це в підприємстві, промислі, чи в науковому світі. Правда, не можна відмовити признання тим жінкам, які, вибравши відповідну професію, ввесь час наполегливо працюють, і змагаючись за вищі позиції, стараються здобути такий же інтелектуальний рівень, стаж і заробітну платню нарівні з чоловіками. Але їх ще небагато. Усе ж опит поміж багатьма різними підприємцями виявив, що праця жінок куди витриваліша, пильніша і... продуктивніша. Треба, одначе, признати, що протягом віків, у чоловіків була більша ініціятива, розмах і динамічність, що й виявилося в літературних чи музичних шедеврах і політичних ділах. Але в сьогоднішніх часах й жінки чимраз то більше проявляють ті ж самі прикмети характеру, колись притаманні тільки чоловікам.

Цього року, як подає „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт", Департамент Праці розгорнув широку кампанію, щоб заохотити всіх молодих жінок, щоб вони раз назавжди зірвали з дотеперішньою стереотипною „жіночою" позицією, здобуваючи щораз то нові поля праці, здобуваючи належне. Ніколи ще досі не було такої ініціятиви і такої підтримки збоку провідних кіл. Департамент Праці затруднив спеціяльних урядовців, розсилає їх по всій країні, щоб вони служили порадами жінкам і спонукували їх вишколюватися в напрямі їхньої майбутньої кар'єри, зокрема на таких професійних полях, як інженерія, бизнесова і наукова ділянки.

Уряд перепровадив 140-ма підприємствами опит і ствердив, що цього року знайдеться більше місць затруднення у згаданих професіях, як попереднього, тобто коли попереднього у цих ділянках працювали тільки 1,998 випускниць коледжів, цього року буде їх 3,068; можливість запотребування жінок до праці збільшилась на 54 відсотки. Франк С. Ендікот з Нортвест університету опублікував свій огляд, ствердивши, що в 1973 р., в порівнянні до чоловіків тільки 7 відсотків жінок займали вищі професійні праці. Припускають, що цього року затруднять 24 відс. жінок на чільніших становищах. Цьогорічна платня жінки на становищі інженера виноситиме — 952 дол., науковця 878 дол., книговода — 868 дол. місячно. Опитувані під час огляду підприємці заявили, що вже тепер виготовляються пляни різних професійних позицій для жінок, зокрема в промислі і бизнесі. Жінкам буде легше засвоїти собі фах, так що вони ступнево зможуть авансувати; бути на вищому рівні праці й діставати кращу платню.

Недавно Уряд і підприємці по спільній нараді дійшли до висновку, що якнайскоріше треба виготовити програму, з'ясовуючи в ній, які нові і багаті можливості розкриваються перед жінками, щоб вони завчасу зорієнтувалися, який фах їм підходить і використовували свої здібності і заінтересування в напрямі майбутньої їхньої кар'єри. Жіноче Бюро Праці видало памфлет п. н. „Кар'єри для жінок в 1970-их роках". У ньому роз'яснюється, які існуватимуть можливості праці не тільки для жінок, але й для чоловіків.

Коли переглянути статистику, в ній кидається у вічі, що більшість жінок досі працювали, як секретарки, шпитальні сестри, стенотипістки, продавчині в крамницях, кельнерки, працівнички Суспільної опіки, займались продажем домів. Абсолютна меншість вибирала інтелектуальні професії: лікарів, адвокатів, інженерів, науковців, а вже зовсім мала горстка працювала при технічних роботах.

Сьогодні, завваживши, що в жінок не абияка здібність у виконуванні технічних праць, будуть їх заохочувато до таких зайнять, як: технічні механіки, фахівці при направі телевізії, при електричних компюторах, навіть при пломберських працях та інших. Багато Компаній заплянувало при їхніх підприємствах ввести в життя різні курси, які вишколювали б жінок за даним фахом. З цього вийде подвійна користь для підприємств і для жінок, які виконуватимуть працю по лінії їхніх здібностей. Даватимуть також змогу цим дівчатам, що не покінчили коледжів, зовсім добре влаштуватись і здобути професію.

Так, що сьогодні це вже залежне від самих жінок, як вони поставляться до цих фактів і чи будуть наполегливо змагатися за кращі становища, чи триматимуться цупко старих традиційних „жіночих" професій. Чейже в розумних жінок вистачить доволі снаги, щоб боротися за свої права, здобувати належні їм позиції, відповідно вишколюючись.

„ПІДГАЄЦЬКА ЗАГРОЗА"

(Замість фейлетону)

Офіційним проголошенням 28 Конвенції Батько-Союз порушив надобре велику союзову громаду. Скромніші союзовці журяться, як придбати 10 нових членів для Ювілята, а за це дістати нову „штерну". Сміливіші з більшими апетитами роблять все можливе, щоб стати делеґатом свого Відділу, іноді навіть не знаючи, яке його число. А вже найбільше мроки мають ті, що на кількох попередніх Конвенціях ось-ось мали бути вибрані до Уряду. Правда, в Детройті є такі, що вже давно знають, хто буте кандидувати, на який пост. Знають, кого будуть „підпирати" одні „івці", а кого другі. Снують пляни найвигіднішого домовлення з другими „івцями", щоб на Конвенції йти спільним фронтом проти... кого? Почалася справжня метушня тих, що задивлені на високі союзові пости. Задивлені високо, не бачать, що діється довкруги них, просто, не здають собі справи, що наростає небезпечна загроза Підгаєччини. Ця загроза не з'явилася раптово, вона наростала від довгих років.

Пригляньмося їй ближче. Починаємо, як правило, із сходу: в Ню Гейвені високий Гриць Ґіна із Старого Міста довгі роки тримає цупко свій Відділ. Команда 19-го Відділу в Ню Йорку належить до також староміщан д-ра Романа й інж. Петра Голіятів та пані Стефанії Галичин. В Детройті новий голова славного 175-го Відділу та „вічний" пресреферент Окружного Комітету Василь Папіж не знати, чи більший союзовець, чи підгаєчанин. Гілярій Папіж у Міннеаполісі працював в Союзі ще в Підгайцях. Не важне, що там був Повітовий Союз, а тут Народний. Головування Округи йому якраз підходить. З-поміж усіх громад Підгаєччини Мозолівка, мабуть, на першому місці. Адже ж вона видала аж три видні постаті УНСоюзу. Інж. Мирослав Кальба — головний радний, хоча живе в Денвері, Колорадо, тісно співпрацює з колишнім своїм сусідом з Веселої Гори Євгеном Репетою, що в Детройті прославився не тільки головним радним, але також спритним організатором. Третій союзовець з Веселої Гори — мгр Василь Ліщинецький, є справжнім війтом союзової громади в Клівленді, бо ж голова Окружного Комітету.

Не тільки в Америці підгаєчани є завзятющими союзовцями, бо і в Канаді не інакше. Ось в Амерстбургу Олекса Тяжкий з Божикова, щоб мати свою Золоту Липу в Канаді, охрестив так свій Відділ УНС, якого довгі роки очолював. Або таку метрополію, як Торонто — хто очолює? — відомий правник з Підгаєць д-р Осип Войко, що дбає не лише про добре ім'я підгаєчан, але також про УНСоюз, очолівши Окружний Комітет. Та це лише низові та посередні в терені.

Підгаєчани охопили далеко більше і вище. Широковідомий лікар з Підгаєць д-р Григорій Явний робить чи не найважливішу роботу для УНСоюзу. Від нього, як головного лікаря, залежить, чи аплікант стане членом 90-тисячної родини Союзу-Батька, чи ні. Лише за одним почерком пера. На тому ще не кінчиться, бо на сторожі союзових мільйонів доларів майна стоїть підгаєчанка мгр Уляна Дячук, головний касир. А коли б дійшло до рішального, то підгаєчани також обстануть за своєю „невісткою" пані Марією Душник, яка стоїть хіба найближче до самого вершка союзової ієрархії. Її чоловік д-р Володимир Душник з крови і кости підгаєчанин і вже раніше заявив, що він готов душу - тіло положити не тільки за наші Підгайці, але й за наш Союз.

Може хтось захоче закинути, що підгаєчани в більшості верховодять в УНСоюзі, а не будують. А хто разом з інж. Ястремським збудував модерний 15-поверховий хмаросяг УНС? — Підгаєчанин архітект інж. Аполінарій Осадца з Володщини. Все це буде вписане з Історію Української Спільноти поза межами України сущої (та у збірнику Підгаєцької Землі). Та не лише вписане, але також увіковічнене на фільмовій стрічці, щоб наглядно бачити славні діла підгаєчан. Цього доконає наш фільмовий мистець Ярослав Кулинич з Мужилова.

Усім тим, що плянують „виборчу стратеґію" на Ювілейній Конвенції Союзу-Батька, слід мати на увазі „підгаєцьку загрозу". Бо, зну ж, підгаєчани скажуть: „Давайте нам Народний Союз, бо й так самі заберемо".

Підгаєцький Союзовець

В. Шандор

У 125-ЛІТТЯ СЛОВ'ЯНСЬКОГО З'ЇЗДУ В ПРАЗІ

(1)

Більше як тисяча років у центральній та північній частині Европи йде явна і таємна боротьба за опанування цих обширів. В початках вона мала релігійний і згодом культурний й економічний характер, але в основі її лежать расові й політичні інтереси. Головними противниками були дві раси: германська і слов'янська. Судячи по вислідi боротьби в давнині, переможцями виходили германці, завдяки більшій зорганізованості і расовій свідомості. Жертвою германського наступу падали слов'янські землі. По них залишилися тільки слов'янські імена міст і сіл, які й сьогодні зустрічаються навіть в околицях Берліну чи Ляйпціґу (Липська).

Слов'янський світ не творив такого суцільного і зорганізованого фронту як німецький і тому програвав. Зрозуміло, що небезбеку національної загибелі відчували в першій мірі менші слов'янські народи і то найбільше висунені в обшири германського моря, а саме, чехи. Для оборони власного національно - культурного життя, скріплення слов'янської свідомости та створення спільного протигерманського фронту, був скликаний у червні 1848 р. Слов'янський З'їзд у Празі.

Віденський Конгрес 1815 р., хоч і забезпечив мир в Европі на сорок літ, не розв'язав наростаючих національних та економічних проблем. Вони були підсичувані тогочасним ліберальним рухом, що проходив Европою, та змаганням поневолених народів до національної самобутности. Ця ліберальна революція не поминула й Німеччини. Тут вона мала за наслідок змагання до конституційного об'єднання розпорошених німецьких князівств і королівств, рушійною силою якого став скликаний до Франкфурту 1848 р. Франкфуртський парлямент. Таке об'єднання малих німецьких державок в одну цілість мало за мету обмежити, а то й виключити вплив Австрії в Німеччині. В березні 1849 р. Франкфуртський парлямент прийняв федеральну конституцію німецьких держав з парляментарною державною системою та дідичним імператором. Здушенням революції в Австрії та Прусії в 1849 р. припечатано дальшу долю й самої федерації, яка в обновлених умовах абсолютної монархії була неможливою до здійснення.

Франкфуртський парлямент і його пляни сприйняли чехи, як національну загрозу для себе. Запрошений до Франкфурту відомий чеський історик і провідний муж цієї доби Франтішек Палацький, відмовив від участи за себе і чеський нарід листом з 11 квітня 1848 р. В листі, який став важливим історичним документом, Палацький підкреслив різницю між приналежністю Чехії до німецької держави і заплянованим Франкфуртським парляментом включенням чехів до німецького народу.

На особливу увагу заслуговує проведена Палацьким оборона Австрії як держави. В листі до Франкфурту він м. ін. пише: „Утримання і забезпека Австрії є не тільки в інтересі мого народу, але й цілої Европи, навіть людства та самої культури. Якщоб австрійська держава не існувала вже здавна, ми мусіли б в інтересі Европи, ба й навіть гуманности її створити". Наведений вислів Палацького треба розуміти так, що з двох німецьких лих він орієнтувався на менше австрійське лихо, в умовах якого чеський нарід мав можливість зберегти свою національну екзистенцію. В німецькій федерації такої можливости чехи не мали б. Доля інших слов'янських народів, як наприклад, лужицьких сербів, є переконливим доказом на це.

Як противагу до Франкфуртського парляменту, чехи рішили скликати до Праги Слов'янський З'їзд. Почався він 2 червня 1848 р. на Жофині. У з'їзді взяло участь яких 350 делеґатів від усіх слов'янських народів. Передана з'їздові на розгляд Палацьким програма вміщалася в гаслі „Австрославізму" базованому на позитивному ставленню до Австрії, і вже на самому початку виявилася невистачальною. Присутні на з'їзді російський революціонер Бакунін, Вук Караджіч, поляк Ліберт запропонували далеко радикальнішу програму, що її З'їзд потім частинно й прийняв. Програма Австрославізу не відповідала також присутнім на З'їзді українцям Галичини, національні аспірації яких прямували до об'єднання із своїми кровними братами над Дніпром.

Австрославізм, як програма, виходив з практичних політичних міркувань. В складі Австрії жило в той час одинадцять народів, більшість яких становили слов'яни. В 1910 р., згідно з урядовою статистикою було в Австро-Угорщині 22 мільйонів німців і мадярів і 23 мільйони слов'ян. Зрозуміло, що перебудова Австро-Угорщини на федеративну державу приналежних до неї народів, давала за ідеальних умов певну перевагу слов'янам. Однак, взаємини між самими слов'янськими народами навряд чи можна було назвати ідеальними, тому і їх аспірації на федеративні державні права, мали слабий вигляд на успіх. При цій нагоді уважаємо доцільним вказати на національний і політичний склад останнього австрійського парляменту з 1913 р.:

	Кільк. мандатів	Кільк. нас. в млн.
Австрійські німці	241	10.0
Чехи	107	6.4
Поляки	79	5.0
Українці	28	3.5
Хорвати і Словінці	27	2.0
Італійці	21	0.7
Далматинці	7	0.7
Незалежні й ін.	23	0.3

Як показують подані цифри, було 242 німецьких послів, 269 інших національностей і 23 незалежних. Слов'янські народи в Дунайській кітловині під проводом Австрії почувались національно безпечнішими, ніж це було б у випадку їх інкорпорування в склад централізованої німецької держави, що плянував зробити Франкфуртський парлямент. З цього погляду треба розуміти і наведену вгорі заяву Палацького відносно в Австрії.

Участь українців у Слов'янському З'їзді

Слов'янський З'їзд попередив „Заклик до українського народу", підписаний Григорієм Яхимовичем, який появився у видаваних Гавлічком Боровським „Народніх Новінах" дня 10 квітня 1848 р. Основною ціллю заклику було поінформувати слов'янські народи про розвиток подій у Галичині та становище галицьких русинів-українців до тогочасних національних проблем. В заклику поінформовано про створення Руської Народної Ради у Львові, яка є покликана до ведення національних справ. Також є в ньому соборна національна декларація, яка звучить: „Ми, галицькі русини (українці) належимо до великого українського народу, який говорить одною й тою ж мовою, та який числить 15 мільйонів душ, а три з половиною мільйона живе в Галичині".

Приїзд делеґації з Галичини привітали „Народні Новіни" з 3 червня 1848 р. щирими словами: „Укрінський народ, що його делеґати нині нараджуються в нашій Празі з іншими слов'янами, живе у Східній частині Галичини сягає через Карпати до Угорщини, але є найчисельніший у Малій Русі. Мова українська є дуже подібна до чеської й тому зрозуміла. Українці вже від давна тішилися нашою літературою і тепер доказують ділами, що є нашими кровними братами". Українська Народна Рада вислала до Праги 3-членну делеґацію на чолі з Іваном Борисикевичом. З матірної України був присутній Гоцький.

(Закінчення буде)

Брежнєв прибуде на Кубу при кінці січня

Москва. — Совєтська преса повідомила про те, що відкладена якийсь час офіційна поїздка генерального секретаря КПСС Л. Брежнєва на Кубу відбудеться 28 або 29 січня. Вже від якогось часу на сторінках совєтської преси поблікуються повідомлення з Гавани, мовляв, населення Куби з „радістю" і „нетерпінням" очікує приїзду совєтського лідера. За повідомленнями західніх кореспондентів з Москви, Брежнєв плянує відбути в Гавані зустріч з комуністичними лідерами держав Латинської Америки, а також забезпечитися підтримкою Кастра та комуністів Латинської Америки у заходах Москви усунути комуністичний Китай з рядів світового комуністичного руху.

Ганой пропонує „нормалізацію" взаємин з ЗСА

Ганой. — Французьке пресове агенство повідомило про те, що північно-в'єтнамський уряд хоче встановити дипломатичні взаємини з ЗСА, якщо з боку ЗСА будуть сповнені деякі передумови. На цю тему ширше з'ясована позиція північнов'єтнамського уряду у документі, що появився для відзначення перших роковин підписання перемир'я у Південному В'єтнамі. Північний В'єтнам домагається, щоб ЗСА цілком відв'язалися від Південного В'єтнаму, дали потрібну допомогу для відбудови Північного В'єтнаму, а також забезпечили „фундаментальні права народів Ляосу і Камбоджі". Якщо ці передумови будуть виконані, Північний В'єтнам буде готовий „нормалізувати" свої відносини з ЗСА. Як відомо, перед місяцем в Парижі відбулася зустріч Генрі Кіссінджера з представником Північного В'єтнаму Ле Дук То. Ніякого офіційного комунікату після цієї зустрічі не було опубліковано, але треба тепер припускати на основі цього найновішого північнов'єтнамського опублікованого становища, що власне питання допомоги ЗСА для Північного В'єтнаму і встановлення дипломатичних взаємин було на порядку нарад.

КҐБ зробило обшук у Віктора Некрасова

Москва. — Дисидентські кола поінформували, як повідомляє агенство „Ройтер", що совєтська політична поліція КҐБ перевела 42-годинний обшук у російськомовного письменника Віктора Некрасова, лавреата Сталінської літієратурної нагороди, члена Спілки письменників України, який живе постійно в Києві. В часі обшуку поліція сконфіскувала записки письменника, книжки, манускрипти, фотографії тощо. Зокрема поліція шукала за матеріялом, який вказував би на зв'язки Некрасова з Солженіциним. В. Некрасов брав участь у війні СССР з Німеччиною і був учасником сталінградської битви. Свої переживання він утривалив у творі „В окопах Сталінграду". В липні 1968 р. Некрасов, разом з Аллою Горською, Ліною Костенко, Іваном Дзюбою і Євгеном Сверстюком підписали відкритого листа проти наклепів О. Полторацького на В. Чорновола і С. Караванського.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої нам
бл. п. ІВАНКИ з МУЛИЦЬКИХ ЧЕРНИҐИ
складаємо 25.00 дол.
на фонд „Церква в Потребі"

Шановній Родині наше глибоке співчуття.
Ірена, Іван ТЕСЛІ

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої нам
бл. п. ЛЮБИ ШОТ
складають на Ювілейний Фонд НТШ в ЗСА:

п-ство Ярослава і Юліян КУЦІНІРІ	$10.00
п-ство Марія і Омелян ОМЕЦІНСЬКІ	10.00

Рочестер, Н. Й.

Бажаючи вшанувати пам'ять Дорогого нам
сл. п. проф. д-ра ІЛЛІ ВИТАНОВИЧА
складаємо, замість квітів на могилу —
20.00 долярів
на Ювілейний Фонд НТШ в ЗСА.
Д-р Мирослава і мґр Ірена НЕСТОРОВИЧ
Джамейка, Н Й.

Замість квітів на свіжу могилу в Торонті
бл. п. СТЕФАНІЇ ЧАЙКОВСЬКОЇ
вдови по гімназійному професорові в Коломиї
бл. п. ЙОСИФОВІ ЧАЙКОВСЬКОМУ
складаю 20.00 долярів
на Фонд Українських Воєнних Інвалідів.
Реґо Парк, Н. Й. Ярослава ЛУШПИНСЬКА

Замість квітів на свіжі могили
бл. п. МАРІЇ ВОНС ПЕЛЕНСЬКОЇ
померлої у Львові, та
бл. п. інж. ТИМОТЕЯ ЛАБИ
з Amsterdam, N.Y.
складаємо суму 50.00 дол.
на цілі Наукового Товариства ім. Шевченка
у Сарсель, Франція.
Д-р Володимир і Мелянія КОКОРУДЗ
Овіґо, Н. Й.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. МАРІЇ СОРОКИ-ГОЛОВЧЕНКО
складають:

Василь ЛАГОШНЯК	$25.00
Марійка і Роман ПОЧТАР	25.00
Вірка і Василь ЛІЩИНЕЦЬКИЙ	25.00

на Гарвардський Центр Українських Студій.

Мужеві, Дітям і Родичам висловлюємо глибоке співчуття.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, Інк.
ВІДДІЛ НЮАРК, Н. Дж.

В п'ятницю, 25-го січня 1974 року
о год. 7-ій вечора
— відбудеться —

РІЗДВЯНИЙ КОНЦЕРТ

учнів кляс:
Р. ВЕНКЕ, Т. БОГДАНСЬКОЇ, Д. КАРАНОВИЧ, М. МАЦЬКЕВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ
140 Prospect Avenue, Irvington, N.J.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

Наукове Засідання

ВІДДІЛУ ПРИРОДНИЧИХ І МЕДИЧНИХ НАУК
ДОПОВІДІ:
Проф. НАТАЛІЯ ОСАДЧА-ЯНАТА — „Болегальмувальні та нервово заспокійливі рослини в українській народній медицині";
Проф. д-р РОМАН ОСІНЧУК: „Перші ознаки можливої передчасної смерти з приводу хвороби серця".
Засідання відбудеться в суботу, 26-го січня 1974 року, о год. 2:30 дня в приміщенні Академії, 206 Захід 100 вул., Ню Йорк, Н. Й.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
П'ятниця, 25 січня 1974 року
Мґр. РОМАН ЛЕҐЕДЗА
„ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА Ф.Н.Р. СЬОГОДНІ"
Після доповіді — дискусія і гутірка при чаю.
Початок 7:30 веч.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ ПАССЕЙК, Н. Дж.
запрошує ВШ. Громадянство взяти численну участь у

СВЯТОЧНІЙ АКАДЕМІЇ

присвяченій
55. РОКОВИНАМ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ ТА СОБОРНОСТИ
що відбудеться
в неділю, 27-го січня 1974 року
о год. 6-ій веч. в УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ
при Говп Авеню в Пассейку, Н. Дж.

В ПРОГРАМІ:
Реферат — мґр. Уляна Дячук; читання документів — п. Василь Мочула; деклямація — Ірини Халупи (сумівка); фортепіянове сольо — Марта Шраменко (пластунка); виступ мистецьких ансамблів СУМА і Пласту в Пассейку.
Академією проводитиме п. Юрій Яцкевич.
УПРАВА ВІДДІЛУ УККА

УКРАЇНСЬКА БАПТИСТСЬКА ЦЕРКВА
у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па., 961 North 7th Street
БОГОСЛУЖЕННЯ ЗВЕРШУЮТЬСЯ:
у НЕДІЛЮ — в 9:45 год. ранку
та в 3 год. по пол.
у СЕРЕДУ — в 7-ій годині вечора
Хто шукає дорогу спасіння та бажає прославляти Господа, сердечно запрошуємо. Пастор І. БЕРКУТА

МАЄМО ЧЕСТЬ ПОВІДОМИТИ, ЩО
СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ (СУЖА)
переведе
у суботу, 9-го лютого 1974 року
о год. 2-ій по пол. у залі
ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ
в НЮ ЙОРКУ при 2-ій Евеню
свої

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

З ТАКИМ ДЕННИМ ПОРЯДКОМ:
1. Відкриття
2. Вибір Президії Зборів
3. Схвалення денного порядку
4. Вибір Номінаційної і Резолюційної Комісії
5. Звіти; голови, секретаря і скарбника
6. Дискусія над звітами
7. Звіт Контрольної Комісії
8. Схвалення абсолюторії
9. Вибір нових керівних органів
10. Справа дальшого видавання „Українського Журналіста"
11. Справа журналістичних конкурсів
12. Прийняття резолюцій
13. Вільні внески
14. Закриття Зборів

Просимо усіх Членів СУЖА прибути на Збори. Окремого повідомлення Членам не висилаємо. Гостям — без права голосу — раді.

Іван Кедрин-Рудницький, голова
Ольга Кузьмович, секретар

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ — ВІДДІЛ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ
Субота, 26-го січня 1974 року
год. 6-та вечора
Заля: Кук Гайскул
при Ловден та Олд Йорк Ровд вулицях

СВЯТО ПРОГОЛОШЕННЯ

Незалежної та Соборної Держави
УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ
В ДНІ 22-го СІЧНЯ 1918 та 1919 р.р.

В ПРОГРАМІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ:
Д-р І. Скальчук — Відкриття
Проф. д-р К. Савчук — Промова
Чоловічий хор „Прометей" — Дириґ. проф. М. Длябога
Акомпаньямент: І. Мазурок та Х. Остапович
Богдан Чаплинський, тенор — Соліст
Акомпаньямент — проф. Б. Перфецький
Зоя Ґраур-Корсун — Деклямація
І. Мірчук, О. Збир та Р. Книгницький — Читання IV Універсалу та проклямацій

Продаж квитків-програмок в крамницях: Оріон, Космос та п-ва Лукасевичів.

Зі скорботою ділимося з Родиною, Приятелями та був. Громадянами Стрия — сумною вісткою, що 17-го грудня 1973 р. відійшов у Вічність наш Найдорожчий
БАТЬКО, ДІДУНЬО і ПРАДІДУНЬО

бл. п. ВАСИЛЬ ГУПАЛОВСЬКИЙ

Похорони відбулися 19-го грудня 1973 р. в Стрию.

За спокій Його душі відправлені будуть
СВЯТІ ЛІТУРҐІЇ
в Римі та
в суботу, дня 26-го січня 1974 року
о год. 9-ій ранку
в церкві св. Юра в Ню Йорку.

Просять про молитви за спокій душі Спочилого
ДІТИ, ВНУКИ і ПРАВНУК
тут і в Україні

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
В глибокому смутку повідомляємо, що 20-го січня 1974 року, на 77 році життя, упокоївся

Д-р КОСТЬ КОСТЬОВИЧ ПАНЬКІВСЬКИЙ

довголітній член Фундації і щирий приятель Академії, відомий громадсько-політичний діяч на Україні і на еміґрації.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Синові і Родині Покійного, висловлюємо глибоке співчуття.
УПРАВА АКАДЕМІЇ

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИКІВ у ЗСА
повідомляє Колеґ-Правників і все Українське Громадянство, що в неділю, 20-го січня 1974 року помер на 77-му році життя

сл. п. Д-р КОСТЬ ПАНЬКІВСЬКИЙ

колишній адвокат у Львові, оборонець у низці історичних політичних процесів на Західній Україні поміж двох світових воєн, провідний політичний і громадський діяч в Україні й на еміґрації, співробітник Енциклопедії Українознавства в ділянці права, член Товариства Українських Правників в ЗСА й співробітник його журналу „Правничий Вісник", відданий колеґа й людина виїмкової культури й характеру.

Складаємо вислови глибокого співчуття усіх колеґ-правників об'єднаних в Товаристві синові Покійного Костеві, його дружині Павлі та всій Родині, й закликаємо всіх наших Членів і все Українське Громадянство, віддати добре заслужену пошану Покійному загальною участю в Його похоронах.

УПРАВА ТОВАРИСТВА

Представництво Виконавчого Органу Української Національної Ради в Америці
у глибокому жалю повідомляє, що 20-го січня 1974 року, після довгої і важкої недуги, помер

Д-Р КОСТЬ ПАНЬКІВСЬКИЙ

кол. прем'єр екзильного Уряду Української Народньої Республіки.

Висловлюємо глибоке співчуття Синові Покійного й всім членам Родини.

У глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів та Знайомих, що дня 21-го листопада 1973 р., після важкої недуги відійшла на 81-му році життя у Вічність, наша Дорога МАТИ, СЕСТРА, БАБУНЯ та ПРАБАБКА в Комарні (Західня Україна)

ЮСТИНА з ЛІЩИНСЬКИХ ТЕРШАКОВЕЦЬ

похоронена на українському цвинтарі в Комарні, поруч свого пок. мужа, кол. УСС-а, Андрія Тершаківця, при численній участи місцевого громадянства.

Опечалена Родина:
НАДЯ, зам. КРУК, дочка, учителька з двома синами і дочкою
ІРЕНА, зам. ПЕЛЕНСЬКА, дочка з двома синами
СОФІЙКА, дочка, учителька з двома дочками, всі в Комарні
КАТЕРИНА, зам. ДІДИЧ, сестра з родиною у Львові
НАТАЛКА ЮЗИЧ, сестра з родиною в Комарні
ОЛЯ ЛІЩИНСЬКА, сестрінка зі синами: ДАМ'ЯНОМ Л. похресником Покійної і ЛЮБОМИРОМ Л., всі в ЗСА
д-р ОСИП УТРИСКО, вуєчний брат Покійної в ЗСА
МАРУСЯ з УТРИСКІВ МЕЛЬНИК, вуєчна сестра в ЗСА
мґр. МИРОН УТРИСКО, братанок в ЗСА
мґр. ІВАН ЛІЩИНСЬКИЙ, стриєчний брат зі сестрою КАТРУСЕЮ і родиною в ЗСА
Залишилось по Покійній сім внуків
Ближча і дальша Родина в Україні і ЗСА
Вічна пам'ять Покійній, свідомій і активній українській громадянці.
ЗЕМЛЯ ЇЙ ПЕРОМ!

В глибокій тузі, повідомляємо Рідних та Знайомих, що в суботу, 19-го січня 1974 року, з Волі Всевишнього, відійшла до Вічности, на 61-му році життя, прийнявши Найсвятіші Тайни, наша Найдорожча МАТУСЯ, СЕСТРА, ТЕТА, СТРИЯНКА, ВУЯНКА та БРАТОВА

бл. п. ЛЮБОМИРА-ОКСАНА з ЛОЗИНСЬКИХ КОВЧ

вдова по бл. п. ЕВСТАХІЮ

Порядок похоронів:
Похоронне заведення п. Павла Гарріса, 570 Кінґс Гайвей, Рочестер, Н. Й. — ПАНАХИДИ: понеділок, 21-го січня 1974 р. і вівторок, 22-го січня о год. 7-ій веч. Середа, 23-го січня 1974 р., год. 9-та ранку — перенесення Тіла до церкви св. Священомученика Йосафата, 940 Ridge Rd., Рочестер, Н. Й. СЛУЖБА БОЖА та ПАНАХИДА — середа, 23-го січня 1974 р., год. 10-та ранку, а звідтіля на Католицький Цвинтар при Лейк Авеню.

У важкому болю:
ХРИСТЯ — дочка
о. БОГДАН — брат з дружиною СОФІЄЮ та синами
ОЛЬГА БАЧИНСЬКА — сестра, вдова по бл. п. о. СТЕПАНОВІ
ІРИНА БЛАГА-ВИРСТА — сестра, з мужем ДМИТРОМ, дітьми та внуками
ТАРАС — брат, з дружиною МАРІЄЮ, сином і невісткою
ЯРОСЛАВА — сестра, з дітьми в Україні
ОЛЬГА НАКОНЕЧНА — шваґрова, з дочкою і зятем
НАТАЛІЯ ЧУЖАК — шваґрова, з мужем о. ВАСИЛЕМ, з донькою, сином, внуками і правнуками
та ближча і дальша Родина у вільному світі і в Україні

Згідно з останньою волею бл. п. ЛЮБОМИРИ-ОКСАНИ КОВЧ, замість квітів на її свіжу могилу, просимо складати пожертви на добродійні цілі на адресу:
Rochester Ukrainian Federal Credit Union, #1961a
831 Joseph Avenue, Rochester, N.Y. 14621

В суботу, 26-го січня 1974 року, о год. 6-ій вечора
В Авдиторії школи св. Юра при 6-ій вул. в Ню Йорку

Український Хор „**ДУМКА**" влаштовує

ТРАДИЦІЙНУ ПРОСФОРУ

В програмі — КОЛЯДКИ, у виконанні:
МШП. ХОРУ, „МОЛОДОЇ ДУМКИ", АНСАМБЛЮ БАНДУРИСТІВ
Диригенти:
Д-р ІГОР СОНЕВИЦЬКИЙ, п-ні ЯРА КЕКІШ,
о. СЕРГІЙ КІНДЗЕРЯВИЙ-ПАСТУХІВ
Акомпаніямент — ОКСАНА КУНДЛА

„Мехіканський" вечір в Рочестері

Управа 47-го Відділу СУА ім. Лесі Українки в Рочестері, Н.И. 2 грудня м.р. поєднала товариську зустріч „Чайного вечора" із доповіддю та виставкою картин. Ця форма створила теплу, творчу, свобідну атмосферу зустрічі, широкі можливості індивідуальної обміни думок, а тема доповіді та фахові доповідачі надали їй цілеспрямованости та високого рівня.

Тема звучала: „Мехіко — країна контрастів". — виконавці: супружжя молодих мистців та науковці мгр Оксана Лукашевич - Полон та мгр Лавро Полон.

Після відкриття зустрічі та привітання доповідачів, що їх довершила голова Відділу Іванна Мартинець, коротку біографію та мистецьку кар'єру подала про них Марія Крамарчук, культурно-освітня референтка Відділу. Приявні ентузіястично вітали доповідачів.

Цікаву подорож, закріплену фільмом та прозірками на тлі фахово підібраної мехікансько-індіянської музики, переплітала ліричним текстом п-і Оксана. Всебічне знання країни, народу та його сучасного життя пульсувало барвистим описом, а історична перспектива надавала таємничости та зацікавлення.

Перед доповіддю та по її офіційному закінченні приявні огладали картини роботи Оксани та Лавра. Дбайливо та фахово надруковані памфлети про їх мистецьку працю та філософське кредо дали можливість до кращого зрозуміння їхної творчости та мистецької наснаги. Прислуховуючися палким дискусіям біля образів ви могли занотувати великий вахляр протилежних тверджень, що доказували про многократні можливості викликування різних емоцій.

Мистецький доробок Оксани і Лавра Полонів вже настільки великий, і різноманітний формами, технікою та композицією, що звичайному аматорові і любителеві мистецтва тяжко давати свої теоретичні міркування. У картинах обох мистців найяркіше замарковані принципи імпресіонізму в зображеннях людини на тлі природи. Коли в Оксани картини пульсують вітальністю та поривом безпосереднього щастя, краси та сонця без контрастів сумерку, тоді композиції Лавра комплікуються метафізичним контрастами незбагнености, що заставляють до думання. Очевидно, мистці індивідуально різними дорогами шукають мистецького вислову, форми зображення реальности та візії передачі своїх почувань кольорами.

Щиро дякуємо паням Тамарі Гривнак та Марії Костів — господарським референткам Відділу за труд.

Іванна Мартинець

Будьмо знайомі, українці всіх континентів!

Новий почин Суспільної Опіки Союзу Українок Америки

Суспільна Опіка Союзу Українок Америки створила Осередок Листування між українцями, що живуть у різних країнах світу. Як відомо, в сучасних цивілізованих країнах є осередки, що сприяють таким зв'язкам між людьми всього світу, незалежно від їхньої етнічної приналежности.

Українцям також ніхто не забороняє листуватися з будь-ким у світі. До цього в нас є ще своя потреба підтримувати свідомість єдности в розпорошених по всьому світу українців. Неможливість безпосереднього знайомства через географічні віддалі, можна замінити листуванням, обміном інформацій, думками, подарунками, світлинами між українцями певного віку, однакових професій чи зацікавлень. Листуватися між собою можуть люди старшого віку, жінки з жінками, чоловіки з чоловіками, чи й особи різних статей, одружені й неодружені, студенти високих шкіл, школярі.

Справді, хіба не цікаво українцеві (ці хоч би похилого віку) познайомитися за допомогою листування зі своїми ровесниками і довідатися, як вони живуть, або може й згадати рідні місцевості на Україні, звідки вони в наслідок ворожої окупації мусіли еміґрувати? Чи не зайшли б люди певного фаху спільної мови, інформуючи одне одного про умови для їхнього фаху в різних країнах, чи про свої улюблені зайняття? Тим жінкам, що присвятили себе родині і вихованню дітей, цікаво обмінятися інформаціями з іншими українками, що живуть в іншому чужому середовищі, про те як вони у своїх умовинах провадять хатнє господарство, виховують дітей, зокрема як зберігають у них українську мову. Студенти високих шкіл можуть інформувати одні одних про способи навчання, про перспективи щодо праці за їхнім фахом у тих країнах. А які можливості дасть таке листування школярам, щоб вони змогли пізнати країни, до яких вони не можуть поїхати, а про те можуть дізнатися від своїх ровесників.

Зрештою, усіх можливостей, що їх може дати українцям листування, не можна передбачати й перелічувати. Але корисність його, думаємо, безсумнівна. І на перешкоді в цій справі може бути тільки брак адрес, кому й куди писати. Тож Суспільна Опіка усунула цю перешкоду та створила Осередок Листування, до якого слід звертатися всім зацікавленим в листуванні, подаючи такі інформації: 1) Імена і прізвище (2 Вік 3) Суспільне становище і професія, 4) З ким хоче листуватися, 5) Зацікавлення, 6) Знання мов, 7) Рік студій або кляса для середньошкільників.

Осередок Листування очолює Анна Кравчук, і вона є посередницею у всіх справах з листуванням — тому просимо писати на адресу:

Mrs. Anna Krawczuk
26 William Street
Maplewood, New Jersey 07040
U.S.A.

Суспільна Опіка Головної Управи Союзу Українок Америки

Відвідали Галину Журбу

Філядельфія О. Т.) — В неділю 16-го грудня члени Президії Об'єднання Українських Письменників „Слово", що прибули на річну нараду спеціяльно заплянованy у Філядельфії, відвідали сеньйорку нашої літератури, визначну письменницю — авторку високо цінених в літературі романів і повістей Галину Журбу, щоб привітати її з нагоди славного 85-річчя від дня народження і 65-річчя творчости. Делеґація застала письменницю за письмовим столом, при праці над викінченням другого тому заплянованої трилогії „Тодір Сокір", що її перший том вийшов друком у 1967 році. В делеґації взяли участь голова „Слова" Григорій Костюк, секретар Остап Тарнавський, члени Президії Марія Струтинська, Святослав Гординський, Іван Керницький, Микола Понеділок, Іван Коровицький і Роман Маланчук. Письмові привіти прислали, не маючи змоги прибути, Улас Самчук, Юрій Стефаник, Іван Смолій та Іван Боднарчук. Принісши ювілятці щирі вітання від усього членства і побажання ще довгих років творчої праці, щоб закінчити заплянованy трилогію, що розповідає про життя в Україні на переломі двох сторіч 1800-1900, члени Президії „Слова" мали нагоду обмінятись думками про літературний процес, в якому наша ювілятка активно діє, почавши від славнозвісного літературного гурту, що об'єднувався коло літературного журналу „Українська Хата" перед Першою світовою війною у Києві.

Галина Журба народилась 29 грудня 1888 р. на Поділлі, в польській поміщицькій родині Домбровських і належить до тієї вітки нашої інтеліґенції, що — як Володимир Антонович, Вячеслав Липинський, Тадей і Максим Рильські — дала себе потягти українській стихії і віддала свої таланти і свій труд українському народові. По лінії матері Галина Журба походить із стародавнього українського, згодом спольщеного роду Копистенських. Літературою зацікавилась Галина Журба ще в батьківському домі, де процвітала любов до літератури і мистецтва, і ще дев'ятирічною дівчинкою почала писати оповідання геройського змісту. Двадцятирічною панянкою приїхала до Києва на студії, але тут потягла її українська стихія і літературна й громадська праця в колі відданих працівників для української справи. У 1909 р. в Одесі вийшла перша книжка оповідань Галини Журби під назвою „Життя", головно завдяки підтримці літературознавця і критика Павла Богацького. У Києві молода письменниця опинилась в гурті новаторів-модерністів, що бажали не тільки поставити українську літературу на вершині, але й шукали в літературі нового героя — свідомого національної приналежности і творчого і діяльного українця. Цей творчий період найкраще віддзеркалює літературно-громадський журнал „Українська хата", що в ньому друкувались твори всіх на той час визначних письменників, як Кобилянська, Рильський, Олесь, Чернявський, Алчевська, Хоткевич і інші. Високо в цьому журналі стояла літературна критика, що її вели такі літературознавці, як Микола Шаповал-Сріблянський, А. Товкачевський і Микола Євшан-Федюшка; вони впровадили новий погляд на українську літературу, правильно оцінили творчість Івана Франка, Лесі Українки, Михайла Коцюбинського і Василя Стефаника в українському літературному процесі, віддали належне місце в українській літературі призабутому Пантелеймонові Кулішеві. Ідеї „Української хати" зрушили українське літературне життя, цим ідеям залишилась вірною Галина Журба постійно. У 1919 р., вже коли письменниця співпрацювала в літературній групі„Музаґет", у якій в той час був і Павло Тичина — автор „Соняшних клярнетів", вийшла друга книжка оповідань Галини Журби в Києві під назвою „Похід життя". Вже на еміґрації в Польщі, в 1921 році вийшов друком сценічний етюд „Маланка", а далі дві сценічні картини: „Метелиця" і „В перелеті років". Одружившись із відомим діячем і журналістом - письменником Антоном Нивинським-Чекмановським, письменниця осіла на Волині і тут попри літературну роботу вела велику культурно-освітню працю серед українського селянства. В 1933 р. у видавництві Івана Тиктора у Львові вийшла повість Галини Журби „Зорі світ заповідають", що принесла письменниці літературну нагороду Т-ва Українських Письменників і Журналістів. У 1937 р. вийшла друга повість списана на тлі подій української революції „Революція іде". Війна принесла письменниці важкі переживання (в окупованій Варшаві) й особисті трагедії. Письменниця втратила чоловіка, що був їй і другом і дорадником. У час війни вийшов друком сензаційний роман на зразок французьких почитних романів „Доктор Качіоні" у Кракові. Після війни письменниця переїхала до ЗСА і тут, живучи в самоті і в нужді, написала повість про своє дитинство „Далекий світ", що вийшла друком в Арґентині засобами самої письменниці в 1955 році. У 1967 р. вийшла нова книжка Галини Журби „Тодір Сокір", як перший том трилогії. Другий том саме в друкарні і письменниця працює над його викінченням. Галина Журба має повну збірку віршів, що їх не публікує , хоч вони на думку критики великої літературної вартости. Вона також авторка багатьох літературознавчих статтей і полемічних памфлетів на громадські і політичні теми. У своїх полемічних статтях Галина Журба гідно заступає девізу „Української хати", що бажала поставити українську людину на вищий рівень культурного розвою та й виховати характер української людини, в першу чергу вільної від почуття рабства. Тема творчости Галини Журби в тому далекому вже від нас часі, що його сама письменниця в автобіографічній розповіді про своє дитинство назвала „Далеким світом". Письменниця найкраще пише про той „далекий світ", вона його добре знає і вона єдина може про нього написати. Тому всі товариші літератури, а з ними і вся наша громада щиро бажає нашій письменниці - сеньйорці ще довгого віку і творчої снаги, щоб вона могла закінчити заплянованy трилогію про цей незвичайно цікавий і вийнятковий у житті нашого народу „далекий світ".

„Правда" продовжує напади на А. Солженіцина

Москва. — Газета „Правда" з 16 січня опублікувала перегляд „відзивів на статтю „Шлях зради", яка була недавно опублікована у цій газеті. Публікуючи т. зв. відгуки, „Правда" пише, що „опублікована в „Правді" з 14 січня стаття „Шлях зради", в якій розкрито антисовєтське фабрикування Солженіцина і його реакційних покровителів на Заході, викликала широкий відгук закордоном. Цю статтю опубліковано у багатьох країнах повністю, або з поданням докладного змісту". Далі у цій же нонатці „Правда" наводить відзиви різних комуністичних і прокомуністичних видань на Заході і у сателітних країнах на доказ „солідарности" з становищем совєтського уряду щодо Солженіцина. Свої завваги „Правда" закінчує ствердженням, що злобні відзиви викликала стаття „Правди" в деяких найбільш крайніх реакційних органах імперіялістичної пропаґанди. Це знову підтверджує, що антисовєтчики і антикомуністи за кордоном, як і їхня креатура (тобто Солженіцин), є надихувані з одних і тих самих нечистих джерел".

Дві творчости і один мистець

(До малярської та орнаментальної виставки Тані Осадци).

Двома різними талантами обдарували дві музи Таню Осадцу, а мали, либонь не порозумівшись зі собою, обдарувати ними двох різних мистців. Бо й справді, виставка рисунку і малярства і мистецтва орнаментування кераміки Тані Осадци, це показ творчости двох різних індивідуальностей. Даремне шукати якоїсь схожости чи взаємовпливу між Осадцою-школеною малярkою і Осадцою орнаментисткою-самоуком.

В творчості першої, в рисунку, відважний бравурний почерк, добре відчуття пропорцій, форм і ракурсів людського тіла, що кваліфікує її, як фігуралістку, в малярстві-вишуканий кольорит постімпресіоністичної палітри, м'якість мазка, вдумливе розташовування кольорових площин, а надівсе молитовна адорація квіту-постійного і невідлучного моделя мисткині. Недоліком в малярстві Осадци, її може завелика скромність і невіра у власні творчі можливості. Ті дані технічного порядку і здатність відчування форми і кольору, відкривають перед нею можливості свобіднішого перетворювання природи в напрямі абстрактності, а також і поширювання її предметового світу, далеко поза квітові сюжети.

В протилежності до школеного малярського таланту Тані Осадци, її орнаментаційний талант самородний, а тим і самобутній. Мисткиня не дала себе втягнути в зачароване коло наслідовництва народних орнаментаційних зразків, що так, як в кераміці чи вишивці або дереві, в ім'я популяризації української культури поміж чужинцями, приносить нашій культурі і культурності чималі шкоди, помножуванням ненайкращих народних творів або їх „перефайнонуванням". У висліді, наші поселення у вільному світі, а головно в Америці, захаращені безвартісним череп'ям (коли мова про кераміку і не згадуючи про вишивки, народні костюми чи різьбу в дереві). Вульґаризацію у формі і дольорі трипільських мотивів в кераміці коронує варварське орнаментування, погане здебільша про формі череп'я, вишивковими мотивами. Продукція цієї погані набрала індустріяльних розмірів, вона масово засипає наші хати і досі якось не помічаємо яких ось радикальних культурних кіл для спинення деґрадації нашої керамічно - орнаменальної культури.

Цим поширеним відступом про деправацію нашої побутової естетики, я хотів вказати на ту ролю, яку може відіграти у розвитку доброякісної народної творчости нашої діяспори у всіх матеріялових варіянтах, талановиті орнаментаційні досягнення Тані Осадци. Ця творчість виходить далеко поза одноразовий галерійний показ, а в цьому показі пригадка всім що є відповідальні в якійсь мірі за розвиток і ріст нашого народного мистецтва у вільному світі (а про нього ми чомусь ще й досі не заговорили), що його треба поставити на ввесь ріст, коли бажаємо створювати культурно-виховний клімат для молодших поколінь, починаючи з естетики домашнього побуту. І власне український клімат.

Приспані творчі таланти в прикладному мистецтві, в масі нашого жіноцтва, маються напевно, бо куди ж поділася предковічна талановитість української жінки? Треба тільки вивести нашу потенціяльну народну мисткиню зі стану того розгублення, в якому вона опинилася в магнітних полях чужих культур,а надівсе індустріялізованої халтурщини без смаку, стилю і національного корення. Надбання розбудженої творчої снаги українки в діяспорі ставши такими масовими, як тепер продукція халтурення з патріотизму, може в якійсь мірі зрівноважити деправацію і знищування українського народного мистецтва на рідних землях, москвинами.

Але нарешті про керамічне орнаментування Тані Осадци. Його несхожість на її малярство, в графічній прецизності, чіткості лінії, кольористичному ляконізмі. Її імпровізаційна здатність творити орнаментаційні мотиви, видається невичерпна. У виставлених п'ятдесяти керамічних експонатах немає найменшої повторности орнаментаційних мотивів. Кожний мотив — це окреслена фігура, а пов'язування цих фігур дає зовсім новий естетичний секундарний ефект, наподобу мелодійного елементу і його розвитку в пісні, що буває творять дві різні вартості в тому ж пісеньку творі.

Пов'язаність орнаменту Осадци з українськими народними мотивами, наче б то дуже невелика. Невелика вона збоку формального. Проте його українськість безсумнівна, коли вникнути в їх емоційну суть. Інакшими вони, як тільки українськими не можуть бути.

Треба тільки жаліти, що наша мисткиня снує свої орнаментальні імпровізації на канві керамічних творів, що їх не формувала рука самої таки орнаменталістки.

В. Ласовський

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 27-го СІЧНЯ 1974 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні загальні збори Т-ва ім. Л. Мишуги 153 Відд. о год. 10:30 ранку в Домі УНС, 5004 Н. Олд Иорк вул. На порядку: звіти Управи і К. Комісії та вибір нової на 1974 р. Після Річних зборів відбудуться місячні, на яких буде вибір делеґатів на 28 Конвенцію УНС. На зборах можна заплатити свої вкладки. Після зборів традиційна гутірка з перекускою. Проситься чл. прибути. — І. Одежинський, гол., проф. В. Гнатюк, заст., І. Скіра, секр., Б. Артимишин, заст., М. Прасіцький, касир.

ПОНЕДІЛОК, 28-го СІЧНЯ 1974 р.

КЕРГОНКСОН, Н. И. Збори Т-ва Союзівка 88 Відд., о год. 7-ій веч. на Союзівці. На порядку: вибір делеґатів і заступників на 28 Конвенцію УНС. — Управа.

НЕДІЛЯ, 10-го ЛЮТОГО 1974 р.

ДЖАНСОН СИТІ, БІНГЕМТОН, Н. И. Річні збори Т-ва Запорожська Січ 21 Відд., о год. 2-ій по пол. в приміщенні Меморіяльного Осередку Укр. Правосл. Церкви св. Івана в Джансон Сіті. На порядку: звіти з праці за 1973 рік, вибір Управи на на 1974 р. та делеґата на 28 Конвенцію УНС. — Ю. Пригода, предс., В. В. Галич, секретар.

Розшуки

МАРУСЯ ТАРАНЕНКО
пошукує свою
сестру ТАНЮ
яка перебувала в Реґенсбурґу до 1945 р. і тепер перебуває у Франції. Хто знав би щонебудь про неї або вона сама прошу писати на адресу:
Mrs. Maria Taranenko- Paida
975 N. 6th Street
New High Park, N.Y. 11040
Заграничні часописи прошу про передрук.

ТАРЗАН, Ч. 7058 Тарзан придумав плян



Цей одяг допоміг мені пройти повз тубільців... Але ти не визнаєш влади! | Ага!.. Ти хочеш дії!.. Ти щойно піддав мені гадку! | Що це знахар робить?.. Надіюся, що він не звільнить цих леопардів — ще не тепер!